

Granskning av kommunens vattenförsörjning och underhåll av VA-ledningar

Revisionsrapport
Vellinge kommun

KPMG AB

2017-10-24

Antal sidor 11

Vellinge kommun

Granskning av kommunens vattenförsörjning och underåll av VA- ledningar

KPMG AB

2017-10-24

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Inledning	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Syfte och revisionsfrågor	2
2.3	Ansvarig nämnd	3
2.4	Metod	3
2.5	Revisionskriterier	3
3	Iakttagelser från intervjuer och dokumentgranskning	3
3.1	Organisation, styrdokument och konsekvensbeskrivningar	3
3.1.1	Organisation	3
3.1.2	VA - översikt	4
3.1.3	VA- strategi och VA-plan	4
3.1.4	Budget och utfall	5
3.1.5	Bedömning	6
3.2	Utrednings- och utförarkapacitet	7
3.2.1	Bedömning	7
3.3	Verksamhetsmål, statistik, driftsäkerhet och kvalitet	7
3.3.1	Vattenkvaliteten	9
3.3.2	Bedömning	10
3.4	Samordning och kostnadsfördelning vid ledningsgrävningar	10
3.4.1	Bedömning	11
3.5	Dricksvattenförsörjning inkl. reservvatten och beredskap	11
3.5.1	Bedömning	11

1 Sammanfattning

KPMG har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vellinge kommun granskat om nämnden för gemensam medborgarservice har en tillfredsställande styrning, uppföljning och intern kontroll avseende kommunens vattenförsörjning. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningen syfte och revisionsfrågor är att nämnden genom kommunens VA- plan och VA- strategi samt genom uppföljningen av innehållet i dessa dokument och övriga kontroller i stor utsträckning har en tillfredsställande styrning, uppföljning och intern kontroll av kommunens vattenförsörjning. Vi bedömer dock att nämnden kan stärka sin uppföljning av relevanta kvalitetsindikatorer i VA-verksamheten. Eftersom granskningen visar på såväl stort inläckage som vattenförluster menar vi att strategiska satsningar för att sänka nivåerna bör ges hög prioritet. Andra faktorer att bevaka i uppföljningen är avloppsstopp, vattenläckor och andra driftstörningar. Med fördel bör dessa faktorer mätas och analyseras över tid. Nämnden bör genom riktlinjer tydliggöra kostnadsfördelningen vid olika samordningsinsatser. Utifrån ovanstående bedömer vi att nämnden kan utveckla sin uppföljning och interna kontroll.

Mot bakgrund av vår granskning gör vi följande bedömningar:

- Nämnden bör fastställa mål för olika kvalitetsindikatorer i VA-verksamheten. Detta för att lättare kunna visa på en kvalitetsutveckling i verksamheten och resultat i förhållande till insatta resurser.
- Nämnden bör tillse en ökad förnyelsetakt på ledningsnätet. Mål för förnyelsetakt bör övervägas.
- Nämnden bör tillse att analyser, konsekvensbeskrivningar och styrningsåtgärder på ledningssidan prioriteras i syfte att få fram bättre underlag. Som exempel kan nämnas åtgärder för att minska såväl vattenförlusterna som inläckaget som finns på spillvattenledningsnätet.
- För att säkerställa att VA-kollektivet inte subventionerar skattefinansierad verksamhet bör nämnden tillse att dokumenterade riktlinjer för kostnadsfördelning mellan avgiftskollektiv (VA) och skattekollektiv (gata) i olika samordningsinsatser upprättas.
- Vi anser att kommunen säkerställt dricksvattenförsörjningen till kommunens medborgare. Detta även i händelse av avbrott då det finns beredskap och planering även för nödvatten vilket är positivt.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Revisorerna har i revisionsplaneringen för 2017 uppmärksammat risker beträffande kommunens underhåll av VA-ledningar och verksamhetsaspekter kopplat till dricksvattenförsörjningen.

Revisionen upplever att det finns ett behov av att klargöra ett antal frågeställningar avseende investeringar, drift och underhåll och vad det kan innebära för kommunen i ekonomiskt- och verksamhetsmässigt perspektiv.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden för gemensam medborgarservice har en tillfredsställande styrning, uppföljning och intern kontroll avseende kommunens vattenförsörjning. Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Finns mål och strategier beträffande kommunens vattenförsörjning och underhåll av kommunens ledningsnät?
 - Vilken statistik och nyckeltal följer verksamheten?
- Finns aktuella underhålls- och driftsplaner för ledningsnätet på kort och lång sikt, innehållande följande driftsaspekter?
 - avloppsstopp
 - vattenläckor
 - ovidkommande vatten (inträngning)
 - utläckage (svinn)
 - kapacitet vid reningsverk (miljökrav)
- Hur är förnyelsetakten på ledningsnät i förhållande till beräknad livslängd?(anslagsutveckling över tid)
- Vilken samordning sker mellan gata/VA vid ledningsgrävningar? (skattekollektiv respektive avgiftskollektivet, projektredovisningar)
- Hur säkerställer nämnden kommunens vattenkvalitet? (kvalitetskrav, vattenverk)

2.3 Ansvarig nämnd

Granskningen avser nämnden för gemensam medborgarservice.

2.4 Metod

Granskningen har genomförts genom att relevant dokumentation analyserats. Utifrån dokumentanalysen har fördjupade intervjuer och avstämningar genomförts med berörda tjänstemän.

Granskningen har utförts av Kristian Gunnarsson, certifierad kommunal revisor. Ida Brorsson deltar i sin roll som kundansvarig och ansvarar för kvalitetssäkring.

Föreliggande rapport har faktakontrollerats av VA-chefen i Vellinge kommun.

2.5 Revisionskriterier

Revisionskriterierna i denna granskning utgörs av:

- Kommunallagen
- VA-lagen
- Tillämpbara interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut
- Livsmedelslagen

3 Iakttagelser från intervjuer och dokumentgranskning

3.1 Organisation, styrdokument och konsekvensbeskrivningar

3.1.1 Organisation

Kommunens dricksvattenproduktion utförs av Sydsvatten där kommunen är delägare. Inträdet i Sydsvatten och avveckling av de kommunala vattenverken medförde en utbyggnad av huvudvattenledningsnätet.

Inom kommunen finns totalt ca 1250 km ledningar, varav ca 534 km vattenledningar, ca 466 km spillvattenledningar samt ca 250 km dagvattenledningar. Utöver ledningarna ansvarar kommunen för tre högreservoarer (vattentorn), lågreservoarer, tryckstegringsstationer samt pumpstationer. Vellinge kommun har inga egna vattenverk och avloppsreningsverk.

Det är svårt att beräkna livslängden på ledningsnätet. Livslängden anses till stor del bero på miljön som ledningen ligger placerad i, tidigare materialvalspolicy och historiska materialkvaliteter. Avskrivningar görs normalt på 50 år. Kostnaden för att

lägga ledning varierar mycket beroende på om det är nyläggning, relining eller lagning samt längden på ledningen och om det är centrumnära mm. Genomsnittskostnad uppskattas av många VA-chefer inom intervallet 2-10 tkr per meter.

3.1.2 VA - översikt

Vellinge kommun har en VA-översikt, daterad 2014-04-09, vars syfte är att utgöra grund för kommunens VA-strategi och VA-plan.

Kommunens målsättningar kring ökat invånarantal innebär nybyggnation och exploatering av nya områden vilket innebär kapacitetsökningar på befintliga system. Av VA-översikten framgår att kommande års fokus på investeringar avser dagvattenutbyggnad, exploateringar samt åtgärder för att förbättra befintliga ledningar.

3.1.3 VA- strategi och VA-plan

Kommunens VA-strategi och VA-plan innehåller mer konkreta åtgärder och vilka investeringar som ska prioriteras på kort och lång sikt samt hur man prognosticerar att taxan kommer förändras. Kommunens VA-planering ska bygga på ställningstaganden i VA-strategin. Översyn av VA-strategin ska göras en gång per mandatperiod. Kommunens VA-vision uttrycks enligt följande:

"Vellinge kommuns målsättning är att med hög servicegrad på ett kostnadseffektivt, driftsäkert, hälsosamt och miljövänligt sätt leverera dricksvatten samt bortleda spillvatten och dagvatten så att det inte medför olägenheter för medborgarna och samhället"

I kommunens VA-plan framgår prioriterade insatser från 2014 och fram till 2020 och därefter. När det gäller utbyggnad av dagvatten finns även detta med i VA-planen för de närmaste 10 åren. Totala kostnaden för tioårsperioden uppskattas till 56 mkr. Investeringsbudgeten behöver således uppgå till i genomsnitt 5 mkr/år. För åren 2014-2018 bedöms behovet vara ca 7-10 mkr/år. VA-planen ska enligt uppgift revideras under 2018.

Kommunen har i VA-planen gjort egna beräkningar om omläggningstakter och återinvesteringsbehov. Kommunen har grovt beräknat nyanskaffningsvärdet för ledningsnätet till 1,9 miljarder. Viss relining beräknas kunna göras i gynnsamma områden och kostnaden beräknas efter detta till 1,5 miljarder. Vellinge kommun behöver enligt egna uträkningar ha en utbytetakt kring 0,35 % av ledningsnätet de närmaste 20 åren. Utbytesbehovet ökar sedan stadigt och ligger kring 0,50 % år 2050 för att sedan öka ytterligare till cirka 1,0 % år 2080.

De kommande 20 åren beräknas investeringsbehovet i förnyelse av ledningsnät (både vatten och spill) till **cirka 5,7 mkr/år**. Efter 20 årsperioden ökar behoven stadigt under resten av seklet. Nuvarande förnyelsetakt med nuvarande anslag (givet 0,35 %) innebär alltså en omläggningstakt innebärande att ledningsnätet i Vellinge, behöver hålla i cirka 200-300 år ackumulerat.

I kommunens VA-plan finns redovisat kommande års konsekvenser avseende avgifter och taxor. Nytt avtal med Sydsvatten 2014 innebar höjningar av avloppstaxan med 12,5 %. Därefter har aviserats en årlig höjning med 3 % årligen. Större investeringar i Sydsvattens anläggningar kan komma att innebära ytterligare höjningar. Kostnadsökningen för vatten beräknas till 2,5 % årligen.

Stora investeringar i dagvattennät beräknas ge kraftiga höjningar under tioårsperioden. Årligen ger detta en höjning med 12 %. Konkret innebär detta en kostnadsökning fram till 2024 på ca 1100kr per år för en villa med tomt på 800 m².

Sammantaget bedöms en årlig höjning av taxan med 3 % vara nödvändig fram till 2024¹.

3.1.4 Budget och utfall

Av kommunens redovisning framgår att budget och utfall för förnyelse av ledningsnätet är enligt tabell 1 nedan.

Tabell 1

År (tkr)	2012	2013	2014	2015	2016
Budget	15,6	11,1	16,5 ²	5,0	5,0
Utfall	7,8 ³	11,1	16,5	3,8	5,0

Utfallet sett i genomsnitt under den gångna femårsperioden är därmed cirka 8,8 mkr för saneringar/ledningsförnyelse.

För åren 2012-2014 fanns ingen specifik budget för ledningsförnyelse utan verksamheten äskade medel för enskilda projekt. Från 2015 finns budgetpost på ledningsförnyelse som uppgår till 5 mkr. Enligt granskningen ska budgeten kompletteras med plan var förnyelserna bör ske i första hand. När VA-planen revideras kommer enligt uppgift tjänstemannaförslaget medföra kraftig höjning av budgeten för att renovera dricksvattenledningar.

I VA-planen finns som sagt identifierat prioriterade insatser när det gäller investeringar i olika områden och grova kostnadsuppskattningar. Enligt kommunens VA-plan eftersträvas: *"en utbytestakt på VA-ledningar och VA-anläggningar som är långsiktigt hållbar tekniskt, ekonomiskt och miljömässigt"*. Någon underhållsplan för det korta perspektivet för vatten och avlopp finns inte. I granskningen framkommer att de

¹ Månadskostnaden i Vellinge 2016¹ är 513 kr/mån vilket ligger nära genomsnittet i Skåne som är 517 kr/mån 2016. Lägsta månadskostnaden 2016 för en normalvilla har Solna och Sundbyberg (271 kr/mån) tätt följt av Stockholm inkl. Huddinge med 282 kronor/månad. Högsta årskostnaden 2016 för samma villa har Högsby kommun med 991 kronor/månad. Statistik Svenskt Vatten, normalvilla "typhus A".

² Budgeten inkluderar tilläggsäskande på 10 mkr.

³ Den stora skillnaden mellan budget och utfall beror på att ett större projekt aldrig startades under året.

senaste åren har verksamheten förhållit sig till de stora och "onormala" regnmängder som påverkat verksamhetens planering och abonnenter. Inom verksamheten finns kunskap om vilka ledningssträckor som är i störst behov av åtgärder och det finns en lista över dessa prioriterade projekt.

Vissa kända faktorer finns som påverkar förutsättningarna såsom att dagvattennätet är underdimensionerat och i vissa områden ej utbyggt, att det sker ett omfattande inläckage av ovidkommande vatten (se vidare tabell och kommentar nedan) till spillvattennätet. Vellinge kommun har som ovan nämnts också drabbats hårt de senaste åren av kraftiga regn. Av kommunens planering framgår vilka områden som är mest prioriterade och vilka insatser som avses. För utbyggnad av dagvatten finns särskild utredning som tar hänsyn till behoven för perioden 11-50 år samt perioden 51-100 år. Kommunen har under senare år investerat i dagvattenmagasin vilket visat sig vara en effektiv åtgärd och minskat problemen i de aktuella områdena.

Några specifika mål utöver de direktiv och ambitioner som finns i VA-plan och VA-strategi finns inte i nämnden. Tidigare fanns mål om att minska vattenförlusten men målet togs enligt uppgift bort 2016 som ett led i att allmänt minska målen totalt i kommunen.

3.1.5 Bedömning

Vellinge kommun står, tillsammans med flertalet övriga kommuner i landet, inför stora utmaningar och framtida investerings- och återinvesteringsbehov i VA-ledningsnät och anläggningar. Nuvarande anslag förutsätter att ledningsnätet håller i över 200 år vilket inte är långsiktigt hållbart. Å andra sidan finns bra konsekvensutredningar inför de behov som finns på kort sikt och på längre sikt. VA-planen och VA-strategin visar på de behov som finns och prioriterade insatsområden.

De senaste årens budgetanslag indikerar att förnyelsetakten inte kommer öka. En dubbling av budgeten skulle på sikt få ned omläggningstakten till cirka 100 år vilket känns som ett långsiktigt och rimligt mål.

Det vore bra om verksamheten för statistik över den ledningslängd som förnyas så att man kan bygga upp en statistikbas med referenspunkter historiskt och utifrån detta kan bedöma konsekvenser vad gäller behov och taxenivåer på sikt. Ett bättre underlag kan underlätta införandet av en trappstegsmodell för taxan som gör höjningarna mindre kännbara.

För att understryka vikten av VA-verksamheten och vilken avgörande betydelse den har för övrig samhällsbyggnad i stort vill vi rekommendera att nämnden fastställer mål för olika kvalitetsindikatorer i VA-verksamheten. Detta för att lättare kunna visa på en kvalitetsutveckling i verksamheten och resultat i förhållande till insatta resurser. Exempel på nyckeltal kan vara: antalet utbytt ledning i meter, andel ovidkommande vatten, vattenförlust, avbrott/stopp, ersättningsanspråk med anledning av inträngande vatten etc. Vissa av nyckeltalen redovisas i nämndens årsrapport.

3.2 Utrednings- och utförarkapacitet

VA-avdelningens organisation består av en VA-chef, två VA-ingenjörer, en dagvattenstrateg (50 % finansiering via skattemedel) samt administration 0.50 tjänst.

Avdelningens drift- och entreprenadverksamhet är upphandlad både för ledningsnätet och skötsel av övriga anläggningar. Driften inriktas på översyn och utbyte av serviser och annan utrustning. Särskilt drabbade områden samt områden och enskilda ledningar som bedömts ligga i riskzon för stopp går igenom extra noga exempelvis genom att spolningar sker regelbundet. Särskilt spolplan finns för detta.

Även om det enligt uppgift har funnits vissa problem i övergång mellan olika entreprenörer så anses entreprenadverksamheten fungera väl och VA-avdelningen och aktuella entreprenörer har ett ständigt utbyte av information och daglig kontakt i olika frågor. Månadsvis äger driftsmöten rum med entreprenörerna.

På den strategiska nivån framgår enligt granskningen att bemanning är tillräcklig idag men kräver kontinuerligt anlåtande av konsulter för olika utredningar. Det är svårt att hålla kompetensen i egen regi.

3.2.1 Bedömning

Avvägning mellan egen regi och externa utförare kan vara svår att avgöra och bedöma när det gäller kostnadseffektivitet och kvalitet. Två saker är enligt vår uppfattning av central betydelse i sammanhanget. Det ena är att det i egen regi åtminstone finns en beställarkompetens och förmåga att hålla i den övergripande strategiska styrningen och planeringen. I granskningen framkommer att man anser sig ha en bra intern organisation och tillräcklig bemanning i det avseendet.

Det andra är att man säkerställer en bra samverkan och informationsutbyte med de entreprenörer och konsulter som anlitas så att kunskapen stannar i organisationen om ett företag plötsligt lämnar och ett nytt kommer in. Enligt de uppgifter vi fått i samtal med verksamhetsföreträdare förefaller det som att man har ett mycket bra samarbete och en kontinuerlig dialog med regelbundna möten och träffar.

3.3 Verksamhetsmål, statistik, driftsäkerhet och kvalitet

I granskningen har vi begärt in statistik för volymer när det gäller renat avloppsvatten, producerad volym samt debiterad volym. Med denna statistik som grund har vi räknat fram mängden ovidkommande vatten samt vattenförlusten de senaste åren.

3.3.1 Verksamhetsmåt och nyckeltal⁴

Av tabell 2 nedan framgår att det finns ett stort inläckage av ovidkommande vatten (förhållande mellan mängd debiterad vattenmängd och renat spillvatten). Det årliga genomsnittet för den senaste femårsperioden ligger kring 34 %.

Tabell 2

	2012	2013	2014	2015	2016
Renad volym i m ³ ⁵	2 800 000	2 700 000	3 300 000	3 300 000	3 200 000
Ovidkommande vatten (inläckage) %	34	27	35	38	37
Producerad/levererad vattenmängd i m ³	I.U.	2 832 842	2 828 096	2 884 309	2 898 072
Vattenförlust (utläckage) %	I.U.	30	24	29	30
Debiterad vattenmängd m ³	1 834 762	1 969 123	2 134 825	2 052 529	2 014 390

I jämförelse med andra kommuner är nyckeltalet för Vellinge kommun relativt lågt. Reservation behöver lämnas för en viss osäkerhet som finns kring siffrorna när det gäller mängden renat vatten⁶. Nivåerna på andelen ovidkommande vatten är delvis en indikator som vittnar om ledningsnätets status. Inläckaget uppstår ofta genom inträngning av vatten från dagvattenledning (underdimensionerade) till spillvattenledning då dessa ledningar ligger i samma rörgrav och att de gamla spillvattenledningarna är otäta. En annan förklaring är felkopplade ledningar. De stora regnmängderna under senare år har sannolikt ökat på inläckaget.

En mindre kommun med relativt sett många enskilda avlopp påverkar nyckeltalet ovidkommande vatten till nackdel för den mindre kommunen. I en större stad (eller hög anslutningsgrad) slår enskilda avlopp inte igenom på statistiken på samma sätt. Anslutningsgraden är hög i Vellinge och uppgår till 98 %.

⁴ I granskningen har vi fått statistik för de tre vattenverken och reningsverken för sig. I tabellen redovisas de ackumulerade värdena för produktionsenheterna. Beträffande andelen ovidkommande vatten och vattenförlust är detta nyckeltal som räknats fram i granskningen och således inga siffror som kommunen haft tillgång till.

⁵ Beträffande behandlad mängd avloppsvatten framhålls att man tillämpat olika typer av mätningar och att volymerna inte visar exakt mängd renat vatten.

⁶ Motsvarande genomsnittsvärde för Eksjö är 64 % Varberg är 57 %, Växjö 52 %, Värnamo 41 %.

Vattenförlusterna (förhållandet mellan producerad och debiterad mängd vatten) uppgår till cirka 28 % sett som genomsnitt senaste åren. Vattenförlusten förefaller vara förhållandevis hög.

Ersättningsanspråk med anledning av översvämningar har förekommit i relativt stor omfattning senaste 10 åren. År 2010 men även 2014 drabbades kommunen av stora översvämningar. För 2014 riktades totalt ersättningsanspråk mot kommunen på 35 mkr. Efter grundlig analys och genomgång av samtliga fall samt visst bistånd från advokat lyckades ersättningsanspråken minska till 13 mkr vilket kommunen också betalade. Denna kostnad togs inte av VA-kollektivet utan ur kommunens resultat. Ett stort inläckage i spillvattenledningsnätet är därför av stor vikt att komma till rätta med och detta uppges vara ett prioriterat område.

3.3.2 Avloppsstopp, stopp i tryckavloppstationer samt vattenläckor 2012-2016

Av tabell 3 nedan framgår en trend åt fel håll avseende stopp och läckor. Flera av de stopp och elfel som inträffar beror på gamla anläggningar. Enligt uppgift prioriteras underhållsinsatser genom utbyte av ventiler och andra delar i anläggningarna.

Tabell 3

	2012	2013 ⁷	2014	2015	2016
Avloppsstopp (st)	50	23	50	67	84
Stopp/elfel LTA-stationer	88	23	103	126	140
Vattenläckor	36	14	39	65	51

Statistiken visar till viss del vattenkvaliteten. Intervjuade framhåller att Vellinge har ett vatten av bra kvalitet och kommunen gör frekvent vattenprover för att undersöka kvaliteten. Drygt 400-700 prover görs årligen och av dessa brukar ett 15-tal prover visa tjänligt med anmärkning. Hittills 2017 har tekniska enheten tagit 495 prover och 15 av dessa har fått bedömningen tjänligt med anmärkning.

Så snart tekniska enheten får information om att vattnet har anmärkning i provresultaten skickar man ut entreprenörer för att spola ledningarna, varpå ett nytt vattenprov tas för analys. Oftast räcker denna insats för att resultatet ska visa på tjänligt.

Tekniska enheten har nyligen arbetat fram ett nytt egenkontrollprogram där man beskriver de processer och kontroller som finns i verksamheten.

⁷ Ej fullständiga siffror för detta år då de endast gäller för perioden juli-september.

Ansvar för tillsyn av VA-avdelningens verksamhet åligger miljöenheten inom miljö- och byggnadsnämnden. Miljöinspektör i enheten framhåller att dricksvattenkvaliteten i Vellinge är mycket bra och bedömer att utfallet av provtagningarna visar på en stabil status.

3.3.3 Bedömning

Vi noterar att det finns såväl inläckage som relativt stora vattenförluster (utläckage) på ledningsnätet. Strategiska satsningar för att sänka nivåerna bör genomföras och konkreta mål bör upprättas. Nivåerna bör analyseras och mätas med avseende på utvecklingen över tid.

Även avloppsstopp, vattenläckor och andra driftstörningar bör analyseras och mätas med avseende på utvecklingen över tid.

Vattenkvaliteten och kontrollen av densamma bedömer vi som god.

3.4 Samordning och kostnadsfördelning vid ledningsgrävningar

Bristande planering och samordning vid ledningsgrävningar skapar stora ekonomiska förluster men också missnöje bland lokalbefolkningen. Ledningssamordning och samförläggning av ledningar som ägs av olika aktörer är därför av största vikt.

Samordningen och helhetssynen på vilka insatser som ska prioriteras fungerar enligt uppgift mycket bra med gatukontoret. Det finns en bra kontakt då berörda chefer och tjänstemän sitter intill varandra. Samarbeta och dialog fungerar också bra med plankontoret. Vellinge har inte någon fjärrvärme vilket präglat många andra kommuners planering och insatser i gatukroppen. Däremot har fiber grävts ned under senare tid. Samplanering från VA-avdelningen när det gäller fiber är dock svårt eftersom VA inte kan dra några fördelar av ett sådant samarbete då VA-infrastrukturen kräver ett helt annat grävdjup. Däremot har fibern kunnat "passa på" när VA har varit å grävt. För andra ledningsägare (Eon, Telia) finns inga planlagda samordningsmöten.

Vissa utmaningar finns i kommunen när det gäller samordning och samplanering med alla vägföreningar som finns. Det stora antalet vägföreningar i Vellinge är relativt unikt. Samarbetet och planeringen upplevs ibland tungrott och frågan om kommunalisering har förekommit och drivs av en del vägföreningar men bedöms inte vara nära förestående.

Ledningsnätet finansieras av VA-avgifter. Lagstiftningen medför att kommunen inte tillåts överföra medel från VA-kollektivet till verksamhet inom skattekollektivet. Vid samordnade insatser i gatukroppen, d v s när gatukontoret ska återställa gatan vid ledningsgrävning uppges kostnadsfördelningsrutinerna vara att VA-kollektivet bekostar återställning när det handlar om VA-arbeten. I de fall där ny toppbeläggning är planerad sedan tidigare får skattekollektivet betala. Några riktlinjer för

kostnadsfördelning⁸ finns inte men det framhålls att det i princip är så att VA-kollektivet bekostar återställning om det är VA som tagit initiativet till åtgärden.

3.4.1 Bedömning

Kommunen har inga dokumenterade riktlinjer för kostnadsfördelning mellan VA-kollektiv och skattekollektiv vid gemensamma insatser/samordningsinsatser. Vi anser att sådana riktlinjer bör upprättas för att säkerställa att VA-kollektivet inte subventionerar skattefinansierad verksamhet. Vidare bör det utredas vilka avgifter som ska tas ut mellan skatte- respektive avgiftskollektivet. Kostnadsberäkningar i dessa avseenden bör göras och erforderliga överenskommelser bör träffas mellan kollektiven.

3.5 Dricksvattenförsörjning inkl. reservvatten och beredskap

Vellinge kommun försörjs idag av vatten från Vombsjön. Via delägarskapet i Sydvatten har Vellinge kommun en långsiktig vattenförsörjning. Via Sydvatten finns också tillgång till vatten från sjön Bolmen och Ringsjön vilka kan fungera som reservvattentäkter.

Befintliga täkter inom kommunens gränser används inte idag men skyddas från förorening om behov uppkommer i framtiden.

VA Syd äger frågan beredskapsplan för insatser vid sina produktionsanläggningar. Sydvatten har en krisgrupp i vilken alla delägande kommuner ingår. Beträffande nödvatten finns en etablerad samverkan med Trelleborg utifall att Sydvatten skulle upphöra att leverera vatten. Kommunen har en egen nödvattenplan.

3.5.1 Bedömning

Vellinge kommun har genom sitt delägarskap i Sydvatten säkerställt dricksvatten till medborgarna. Vellinge kommun har särskilt gynnsamma förutsättningar i detta avseende särskilt om man beaktar hur det ser ut i ett stort antal kommuner i Sverige.

Kommunen har även säkerställt nödvatten i händelse av avbrott i vattenförsörjningen. Samverkan med Trelleborg finns inom detta område vilket vi anser är positivt.

KPMG, 2017-10-24

Kristian Gunnarsson

Certifierad kommunal yrkesrevisor

⁸ Fördelning av kostnader avser inte endast projektkostnad vid ledningsgrävning och återställning av gata utan även olika avgifter mellan kollektiven såsom avvattning av allmän platsmark, ledningsförflyttningar mm.

